

Statistik om skador och förgiftningar behandlade i slutenvård 2021

Under 2021 var 145 000 personer inskrivna på sjukhus till följd av en skadehändelse. Det motsvarar cirka 17 procent av samtliga som var inskrivna på sjukhus. Skadehändelserna omfattar nästan 96 000 personer som vårdats för olycksfall, 41 000 för komplikationer i vården, knappt 6 600 för självskada och knappt 1 400 som vårdats för våld.

Liten ökning jämfört med 2020

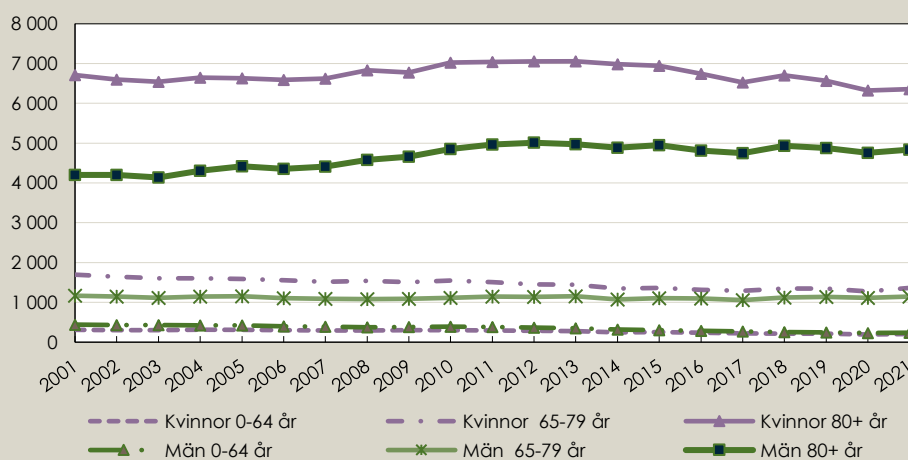
Under 2021 var 145 000 personer inskrivna på sjukhus till följd av en skadehändelse, jämfört med 2020 då 141 000 personer var inskrivna på sjukhus till följd av en skadehändelse. Fler personer blev inskrivna på sjukhus för olycksfall och komplikationer i vården under 2021 jämfört med 2020. Samtidigt var det färre antal personer som blev inskrivna på sjukhus för till följd av våld jämfört med 2020. Antalet personer som blev inskrivna till följd av självskada minskade totalt sett, men en ökning noteras för kvinnor jämfört med 2020.

7 av 10 olyckor är fallolyckor

Liksom tidigare år är fallolyckor den i särklass vanligaste skadeorsaken till slutenvård på sjukhus. Fallolyckor utgör cirka 73 procent av olycksfallen, vilket motsvarar 70 000 personer fördelat på 40 000 kvinnor (57 procent) och 30 000 män (43 procent). När det gäller samtliga personer som slutenvårdats till följd av olycksfall är skillnaden mellan kvinnor och män mindre, 51 000 kvinnor (53 procent) och 45 000 män (47 procent).

Figur 1. Fallolyckor, 2001–2021, fördelat på kön och ålder

Antal personer per 100 000 invånare som skrivits ut från sjukhus



Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

Falloolyckor drabbar framförallt äldre och 2021 var nästan 74 procent av de slutenvårdade 65 år eller äldre. Bland kvinnor var denna andel nästan 80 procent och bland män 66 procent. Nästan sex procent av alla i åldrarna 80 eller äldre var någon gång under 2021 inskrivna på sjukhus till följd av en fallolycka. I denna åldersgrupp utgjorde fallolyckor mer än 90 procent av alla olyckshändelser. Fallolyckor har minskat något sedan början av 2000-talet, men bland män 80 år eller äldre har en ökning skett.

Lårbensfraktur är vanligast

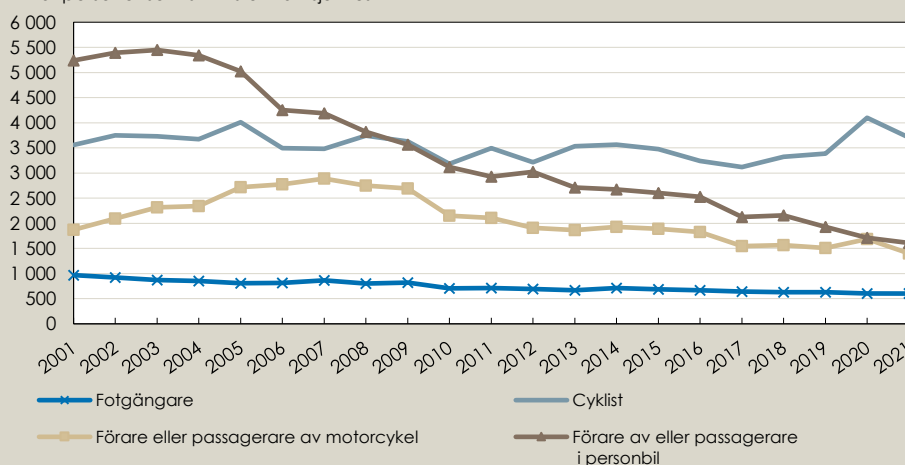
Bland personer som slutenvårdats för en skada är lårbensfraktur den vanligaste huvuddiagnosen. År 2021 vårdades drygt 17 000 personer, fördelat på 64 procent kvinnor och 36 procent män, på sjukhus för lårbensfraktur. Sedan början av 2000-talet har antalet som läggs in på sjukhus med lårbensfraktur minskat, särskilt bland kvinnor.

Olyckor med personbil minskade

År 2021 var cirka 7 500 personer inskrivna på sjukhus till följd av en vägtrafikolycka. Jämfört med 2020 är det en minskning med knappt 800 personer, en betydande del av minskningen beror på att färre personer behövde vårdas till följd av cykelolyckor och olyckor med motorcykel. Sedan början av 2000-talet har antalet personer som vårdas till följd av vägtrafikolyckor minskat med nästan 4 400 personer. En stor del av minskningen handlar om färre vårdade till följd av olyckor med personbil. Olyckor med personbil minskade även under 2021 då 1 600 patienter vårdades jämfört med 5 200 år 2001. Antal inskrivningar på sjukhus till följd av cykelolyckor är lägre än 2020 men fortfarande högt. Under 2021 vårdades cirka 3 700 personer vilket är den högsta noteringen som uppmätts sedan år 2008, undantaget år 2020 då nästan 4 100 personer vårdades till följd av cykelolyckor. I statistiken klassas enpersons elfordon utan trampor som cykel.

Figur 2. Vägtrafikolyckor, 2001–2021 bland några trafikantgrupper

Antal personer som skrivits ut från sjukhus



Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

För tio år sedan var sluten vård på sjukhus efter vägtrafikolyckor klart vanligast bland personer i åldern 15–24 år. Under 2021 var det vanligare att personer i åldern 75 år eller äldre vårdades på sjukhus till följd av en vägtrafikolycka. En minskning har skett bland yngre, medan antalet äldre som vårdas ligger på ungefär samma nivå som tidigare.

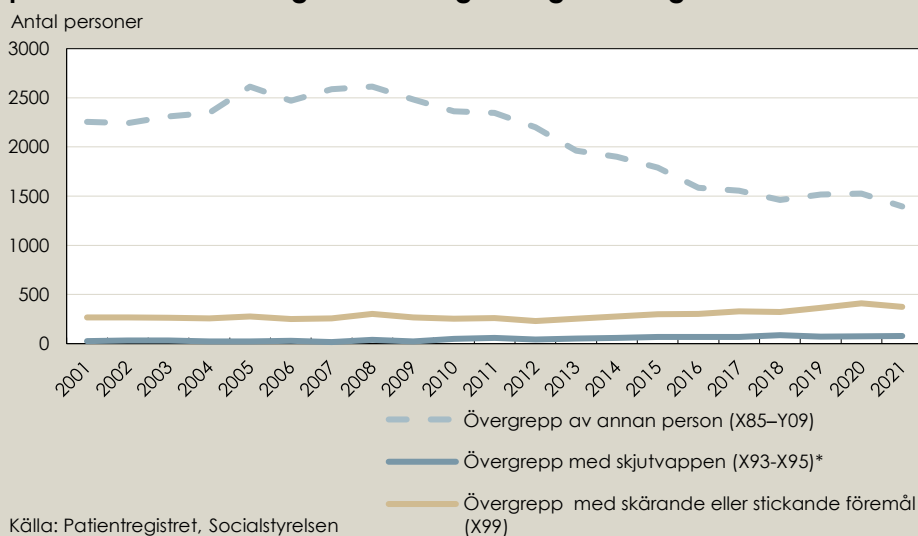
Fler män än kvinnor vårdade efter vägtrafikolyckor

Det är nästan dubbelt så många män som kvinnor läggs in på sjukhus efter en vägtrafikolycka. Skillnaden ses främst för motorcykelolyckor med cirka 1 200 vårdade män och knappt 200 vårdade kvinnor 2021.

Antal inskrivna på grund av våld fortsätter att minska

Under 2021 var knappt 1 400 personer inskrivna på sjukhus till följd av våld (övergrepp av annan person, X85-Y09), vilket är en minskning med ungefär 130 personer jämfört med 2020. Antalet inskrivna på sjukhus till följd av våld är det lägsta antalet som har uppmätts under mätperioden 2001–2021. Sen början av 2000-talet har antalet personer som skrivs in på grund av övergrepp av annan person minskat med ungefär 38 procent. Vissa diagnoskategorier har dock en motsatt utveckling, antalet personer som skrivs in på sjukhus på grund av övergrepp med stickande eller skärande föremål (X99) har ökat 39 procent sen år 2001 och antalet personer som skrivs in på sjukhus till följd av övergrepp med skjutvapen (X93-X95) har ökat med 200 procent sen år 2001. Det är tre gånger vanligare att män vårdas till följd av våld jämfört med kvinnor, år 2021 vårdades 1 070 män och 330 kvinnor för övergrepp av annan person. Personer som avlider på platsen till följd av övergrepp av annan person inkluderas inte i statistiken i denna publicering.

Figur 3 . Total utveckling inom diagnosavsnittet övergrepp av annan person samt utvecklingen inom några diagnoskategorier 2001-2021



År 2021 var knappt 6 600 personer inskrivna på sjukhus för självska­dor (avsiktligt självdestruktiv handling). Sedan 2012 har det setts en svagt nedåtgående trend bland personer som vårdats på sjukhus efter självskada, under 2021 fortsatte denna trend då totalt 95 personer färre vårdades jämfört med 2020. För år 2021 noteras en liten ökning av antalet kvinnor som skrevs in på grund av självskada jämfört med 2020. Det är vanligare att kvinnor vårdas och särskilt vanligt bland kvinnor i åldern 15–24 år. Bland män är det också vanligast i åldern 15–24 år. Nästan nio av tio, knappt 5 800 personer, som vårdas efter en självskada har skadat sig genom förgiftning, till exempel med läkemedel.

Stora regionala skillnader

När det gäller vissa typer av skadehändelser finns det stora regionala skillnader. Det var 2021 mer än dubbelt så vanligt med fallolyckor som ledde till att personen lades in på sjukhus bland personer boende på Gotland, där ungefär 1 procent av befolkningen lades in, jämfört med Uppsala län där nästan 0,5 procent av befolkningen lades in. Skillnaderna behöver dock inte enbart bero på att det i vissa regioner finns en högre risk att drabbas. Till exempel minskar skillnaderna i fallolyckor mellan länen då hänsyn tas till hur åldersstrukturen i länet ser ut. Beslutet att lägga in en person kan bero på organisatoriska orsaker men också rent praktiska, såsom avstånd mellan sjukhuset och hemmet.

Även när det gäller självska­dor (avsiktligt självdestruktiv handling) ses stora regionala skillnader. Relaterat till befolkningsstorleken var det år 2021 flest slutenvårdade till följd av självskada i Jönköpings län. Skillnader mellan länen kan bero på hur vården arbetar med självska­dor, vilket i sin tur påverkar statistiken.

Komplikationer vid medicinsk vård och kirurgiska åtgärder

År 2021 vårdades 41 000 personer inlagda på sjukhus för vårdkomplikationer, vilket är en ökning jämfört med 2020. Dessa ökade under 2000-talet, troligen på grund av en ökad rapporteringsbenägenhet. Eftersom bland annat ”förväntade” komplikationer och ogynnsamma effekter av läkemedel ingår i denna grupp är detta inte lämpligt att använda som ett mått för vårdskador.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här:

www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikammen/skador-och-forgiftningar/ För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen: https://sdb.socialstyrelsen.se/if_ska/val.aspx

Kontakt:

Christian Lovering, statistikfrågor

Telefon: 075-247 30 00

E-post: patientregistret@socialstyrelsen.se